

Franchise hakkı ile ilgili olarak hesaplanan katma değer vergisinin beyan dönemi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2010-14010-3-568
Tarih	19.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-1-2010-14010-3-568 19/07/2011

Konu : Franchise hakkı ile ilgili olarak hesaplanan katma değer vergisinin beyan dönemi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, ... tescilli markanızın diğer işletmelere kullandırılmasına ilişkin verilen franchise hizmetinden elde edilen gelirlerin beyan dönemi hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A) KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, Kanunun birinci maddesinde yazılı mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmış olup, ticari kazançta vergiyi doğuran olay tahakkuk esasına

bağlanmıştır.

Kanunda yer alan düzenlemelere göre, kurum kazancı, ticari kazanç niteliği taşıdığı ve ticari kazanç gibi tespit edildiğinden elde etme yönünden tahakkuk esası geçerlidir. Kurum kazancının hesap dönemleri itibariyle tespit edilerek, dönemler itibariyle gerçekleşmiş gelir ve giderlerin safi kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekir. Gelir ve giderler tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilerek hâsılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlar karşılaştırılır.

Tahakkuk; gelirin ve giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmesini ifade eder. Tahakkuk esasında, geliri doğuran muamelelerin eksiksiz olarak tekemmül etmiş olması, gelirin elde edilmiş sayılması için yeterlidir. Diğer bir ifade ile tahakkuk esasında vergilendirme yapılabilmesi için, alacak hakkının doğmuş olması gerekir.

Tarafınızca verilen söz konusu dilekçede; şirketinizin " ... tescilli markası adı altında faaliyet göstermek isteyen diğer işletmelere Franchise hakkını (marka ve know-how) vermesi sonucu ... A.Ş. ile Franchise almak isteyen şirket arasında imzalanan Franchise Sözleşmesi gereğince Franchise alan, her ay şirketinize Franshise verilmiş restoranın net satış tutarının % 8 i tutarında sözleşme süresi ile sınırlı olmak üzere isim hakkı ücreti ödeyeceği, Franchise alanın sözleşme uyarınca her ayın sonunda ilgili aya ilişkin net satışlarını rapor haline getireceği ve hazırlayacağı raporu takip eden ayın en geç 10. günü içerisinde şirketinize sunacağı ve tarafınızdan raporda belirtilen aylık net satış tutarı üzerinden % 8 olarak hesaplanan ve Franchise alan tarafından şirketinize ödenen tutarın faturasının o ayı takip eden ayın 10. gününe kadar düzenlenerek gönderileceği belirtilmektedir.

Buna göre ticari kazanç gibi tespit edilen kurum kazancının tespitinde tahakkuk esası geçerli olduğundan her aya ilişkin olarak düzenlenen raporda net satış tutarının belirtilmesi nedeniyle şirketinizin gelirinin söz konusu raporun düzenlendiği tarih itibariyle tahakkuk edeceği ve ilgili dönem kurum kazancına dahil edilerek kurumlar vergisine tabi tutulacağı tabiidir.

B) KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin, KDV nin konusunu oluşturduğu hükme bağlanmıştır.

Kanunun 4/1 inci maddesinde; hizmetin teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin ise, bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

10 uncu maddesinin (a) bendinde; mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılmasıyla, (b) bendinde; malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura ve benzeri

belgeler verilmesi halinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesiyle, (c) bendinde ise; kısım kısım mal teslimi veya hizmet yapılması mutad olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılmasıyla vergiyi doğuran olayın meydana geleceği hüküm altına alınmıştır.

Kiralama işlemlerinde vergiyi doğuran olay hizmetin ifası ile meydana gelmekte olup, birden fazla vergilendirme dönemini kapsayan kiralama işlemlerinde ise Kanunun 10/c maddesi hükmü uyarınca her bir vergilendirme dönemine isabet eden KDV nin ilgili dönemler itibariyle beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan franchising; isim, marka, imtiyaz hakkının bir bedel karşılığında kullandırılması olup taraflar arasında bir sözleşme çerçevesinde uzun dönemli ve sürekli bir ilişkiyi zorunlu kılmaktadır.

Buna göre, franchise sözleşmesi gereğince her ay itibariyle franchise hizmeti verilen işletmelerin net satış tutarının yüzde sekizi oranında belirlenen tutar üzerinden hesaplanan KDV nin izleyen ayın 24 üncü günü akşamına kadar verilecek 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026